

נסיונות התאבדות אחרי לידה – מה היקף התופעה?

נחמה גולדברגר¹, דפנה לוינסון², ציונה חקלאי¹, עטל-שולמית גורדון¹, טלי בראון³, שרהלי גלזר⁴
¹אגף המידע, ²שירותי בריאות הנפש, ³מלב"ם, ⁴מכון גרטנר, משרד הבריאות

רקע: חשוב לאתר דיכאון אחרי לידה ולטפל בה, במיוחד כאשר אחד התוצאות יכול להיות אובדנות. בשנים האחרונות, משרד הבריאות מחייבת בדיקות סינון ע"י שאלון ה- Edinburgh Postnatal Depression Scale (EPDS), בטיפת חלב הכוללת שאלה על מחשבות אובדניות.

מטרות: לבדוק את היקף נסיונות ההתאבדות תוך שנה אחרי לידה, בהשוואה לנשים באותו גיל שאינן אחרי לידה, לפי גיל ותכונות דמוגרפיות, מגמות לאורך השנים, ותזמון הנסיונות.

שיטות: נסיונות ההתאבדות של נשים בגיל 18-44 בשנים 2006-2015 אותרו מתוך המאגר של משרד הבריאות, הכולל מקרים שטופלו במחלקות לרפואה דחופה (מלר"ד) בבתי החולים לאשפוז כללי עם רישום סיבת הכניסה או אבחנה של נסיון התאבדות. מקרים אלו הוצלבו עם קובץ הלידות הלאומי לזהות נסיונות שהיו תוך שנה אחרי הלידה. חושב שיעור הנסיונות לנשים לאחר הלידה בהשוואה לאחרות לפי שנה, גיל, קבוצת אוכלוסייה וסטטוס עליה. נעשה ניתוח לוגיסטי לנבא נסיון אובדני על פי משתנים אלו. נבדק פרק הזמן בין הלידה לנסיון האובדני.

ממצאים עיקריים: נמצאו 565 נסיונות של נשים תוך שנה אחרי לידה בעשור האחרון. שיעור נסיונות ההתאבדות בקרב נשים שאינן לאחר הלידה היה גבוה פי 3 עד 5 מנשים לאחר הלידה במהלך השנים, והיה במגמת עליה בהשוואה לשיעור יחסית יציב בקרב נשים אחרי לידה. אולם יחס השיעורים היה קטן יותר בקרב נשים ערביות ועולות חדשות מאתיופיה וברית המועצות לשעבר. מתוך הנסיונות לאחר הלידה, נמצא מספר ממוצע לחודש בכל התקופה גבוה יותר לאחר 3 חודשים מהלידה בהשוואה לפני שלושה חודשים.

מסקנות והמלצות: מחקר זה מראה שנשים אחרי לידה הן בפחות סיכון לנסיון התאבדות בהשוואה לשאר הנשים. אך התופעה קיימת והינה טרגדיה לאשה ולמשפחתה. יש לשים לב במיוחד לנשים בסיכון גבוה, נשים ערביות ועולות מבירת המועצות לשעבר ומאתיופיה. חשוב לאתר את הנשים בקבוצות הסיכון, ולהפנות אותן לטיפול. ניתן לעשות זאת במהלך הביקור בתחנה לבריאות המשפחה באמצעות בדיקת סינון של ה-EPDS. יתכן שהשימוש בבדיקה זו בשנים האחרונות תרמה לרמה הנמוכה יחסית של נסיונות התאבדות אחרי לידה שמצאנו.